

Ба шурои муштаракӣ диссертатсионии 6D.KOA-022-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон (734063, ш. Душанбе, кӯчаи Айнӣ, 126)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Сафарзода Мунир Ватан дар мавзуи «Назария ва амалияи андрагогика дар низоми тақмили таҳассуси кадрҳои педагогӣ дар шароити нави Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод гардидааст.

Мавзӯе, ки унвонҷӯй Сафарзода Мунир Ватан интихоб намудааст дар шароити имрӯза муҳим ва мубрам аст, зеро баланд бардоштани сифати таҳсилот дар муассисаҳои таълимии ҷумҳурӣ, таҳаввул ва рушди соҳаи маориф, илм ва техника, аз ҷумла, дар бахши таҳсилоти калонсолон беш аз пеш аҳамияти муҳими амалӣ пайдо мекунад. Дар ин ҳолат нақши таҳсилоти калонсолон дар оғози садаи навин дар саросари ҷаҳон нисбати воридшавии таълимгирандагон ба фазои таълиму тарбия ва дарки амиқи фаъолнокии равандҳои инноватсионӣ муҳим арзёбӣ мегардад.

Тавре муаллиф дар рисолаи худ қайд кардааст – ислоҳоти соҳаи маориф ҳамчун ҷузъи пешбарандаи ҷомеаи пеш аз ҳама ба сифати нави фаъолияти педагогӣ ва тағйир додани шуури шахсоне, ки ба ислоҳоти маориф нигоҳи тоза доранд, вобаста мебошад ва гузариш аз таълими анъанавӣ ба низоми ба хонанда (шахсият) нигаронидашуда бидуни омӯзгори фаъол ва эҷодкор, ки афзалиятҳои фаъолияти касбӣ ва рушди худро мустақилона муайян карда тавонад, ғайриимкон аст. Аз рӯйи мӯхтавои ин гуфтаҳо ҳақ бар ҷониби довталаб мебошад. Зеро бе тарбияи шахсон (омӯзгорон)-и бомаърифати дорои малакаҳои равонӣ, педагогӣ, методӣ, муошират, таҳлил ва эҷодкор ба ҷомеаи муосирӣ зудтағйирёбанда мутобик шудан мушкил аст.

Довталаб дар рисолаи худ масъалаи омӯзишу таълими калонсолонро аз ҷанбаҳои гуногун шарҳу тавзеҳ дода, шакли усулҳои нави таълими калонсолонро бо фаъолияти низоми тақмили ихтисоси кормандони соҳаи маориф дар иртибот бо андрагогика нишон дода, роҳи усулҳои нави ҳалли ин масъаларо пешниҳод кардааст.

Дар иртибот бо таърихи ташаккул ва инкишофи таълими инсон довталаб нишон додааст, ки омӯзиш бояд пайваста, муттасил ва дар тӯли тамоми ҳаёт бошад ва дар робита ба ин қайд кардааст, ки ҳайати кадрҳои муассисаҳо аксаран одамони калонсоланд ва омӯзиши онҳо бояд бо назардошти синну сол, ҷанбаҳои иҷтимоӣ, психологӣ, миллий, тағйироти дар ҷомеаи ҷаҳон баамалоянда ва дигар

хусусиятҳои онҳо ба роҳ монда шавад. Мувофиқи ақидаи ӯ андрагогика ба рушди шахсият мусоидат карда, барои пайдо кардани мавқеи вай дар ҳаёт, дарк намудани дониш ва иттилооти зехнӣ-маърифатӣ ёрӣ мерасонад. Ӯ вазифаи андрагогикаро ҳамчун роҳнамои калонсолон барои рушди ҳамаҷонибаи маърифатию зехнии онҳо меҳисобад.

Дар ин росто муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ хеле бамавқеъ ва воқеъбинона таъкид кардааст, ки андрагогика пайдоиши низоми ҳамоҳангшудаи илмӣ ва мақоми ниҳии худро ҳамчун яке аз илмҳои мустақили таълимӣ ханӯз ба пуррагӣ касб накарда, асосҳои назариявӣ ва методологии он натавонанд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, балки дар кишварҳои хориҷ низ ханӯз мавриди омӯзиш ва таҳқиқи васеъ қарор нагирифтааст. Довталаб зимни чунин андешарониҳо муҳим ва муҳаббат будани мавзӯи диссертатсияи худро бо гузориши мантиқии масъала ва таҳқиқи баррасии ҳамаҷонибаи илмӣ-назариявӣ он собит кардааст.

Зимни муайян кардани дараҷаи таҳқиқи мавзӯи илмӣ муаллиф ба осори олимони тоҷик ва хориҷӣ таъкид намуда, моҳияти онҳоро қушодааст ва саҳми олимони дар пайдоиш, таърих ва рушди инкишофи илми андрагогика мавриди таҳқиқот қарор дода қайд кардааст, ки таҳқиқоти олимони бобати ба низом даровардани маълумоти донишҳо дар соҳаи андрагогика ба қисми илмӣ саҳми назаррас гузоштаанд. Ӯ қайд мекунад, ки ханӯз ҳам баъзе самтҳои ин мавзӯ ба қадри кофӣ омӯхта нашудаанд ва яке аз чунин қанбаҳои камтар омӯхташуда, пеш аз ҳама, масъалаҳои марбут ба методҳо ва шаклҳои тақмили ихтисоси омӯзгорон мебошад.

Воқеан, қараёни таълими омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ ҳангоми гузаштан аз курсҳои тақмили ихтисос бехбудӣ меҷӯяд ва ба ҳамагон маълум аст, ки бе истифодаи методу усулҳои навини таълим, технологияҳои иттилоотию каммуникатсионӣ ва муносибатҳои нав (масалан, муносибати босалоҳият) самаранокии омӯзиши омӯзгоронро баланд бардоштан ғайриимкон аст.

Аз ин лиҳоз, муаллиф дар рисолаи худ асосҳои назариявӣ ва амалии омӯзиши калонсолон ва андрагогика, таҳияи механизми амалигардонии он дар низоми тақмили таҳассуси кадрҳои педагогӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳадафи асосии таҳқиқот қарор додааст, ки басо муассиру ҷавобгӯ ба талаботи замони бӯда, аз муҳим будани мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии эшон шаҳодат медиҳад.

Навгони илмӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти Сафарзода Мунир Ватан арзиши илмӣ ва амалии таҳқиқотро бозгӯ карда, собит месозанд, ки муаллифи диссертатсия дар воқеъ таҳқиқотҳои олимони оид ба назария ва амалияи андрагогика дар низоми тақмили таҳассуси кадрҳои педагогӣ дар шароити нави Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамаҷониба мавриди омӯзиш ва таҳлилу баррасӣ қарор дода, проблема ва асосҳои назариявӣ амалии онро муайян ва қарор кардааст

ва дар ин росто самаранокии амсилаҳои пешниҳодкардаашро оид ба ташаккули малакаҳои тақмили тахассуси кадрҳои педагогӣ собит сохтааст.

Андешаҳои дар боло иброзшуда арзиши илмию амалии диссертатсияи Сафарзода Мунир Ватанро собит сохта, дар иҷрои кори таҳқиқотӣ салоҳиятнокии илмӣ, мустақилият, тафаккури илмӣ доштан ва соҳиби маҳорату малакаи иҷрои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ будани унвонҷӯйро нишон медиҳад. Натиҷаҳои бадастомада, эътимодноқӣ, хулосаву тавсияҳои методӣ аз ҷиҳати илмию-методӣ асоснок карда шудаанд.

Ба андешаи банда, довталаб ба мақсадҳои таҳқиқот комёб шуда, вазифаҳои дар назди таҳқиқоти диссертатсионӣ гузоштаро ҳаллу ҷавоб кардааст. Автореферати диссертатсия ба талабот ҷавобгӯ буда, муҳтавои муҳтасари диссертатсияро ифода мекунад. Мақолаҳои дар нашрияҳои тақризишаванда ҷопнамудаи муаллифи рисола мазмуни таҳқиқотро пурра инъикос мекунад.

Диссертатсияи Сафарзода Мунир Ватан дар мавзӯи «Назария ва амалияи андрагогика дар низоми тақмили тахассуси кадрҳои педагогӣ дар шароити нави Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ ва Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267) ҷавобгӯ буда, муаллифи он ба дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор мебошад.

Тақриздиханда:

доктори илмҳои педагогӣ, и.в. профессори кафедраи технологияи иттилоотӣ ва амнияти иттилоотии Академияи идоракунии давлатии

назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Б.Ф. Файзализода

«16» 02. 2024

Суроға: 734003, ҶТ, ш. Душанбе, кӯчаи Саид Носир, 33.
АИДНПҶТ, Тел: (+992) 988-22-00-33; 005-22-00-22.
E-mail: faizalizoda.bakhrullo@mail.ru

Тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо, коргузори

корҳои махсуси Академияи идоракунии

давлатии назди Президенти Ҷумҳурии

Тоҷикистон

Ғаюров Ф.З.